VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2015. gada 24. jūnijā *

Valsts atbalsts — Piena nodeva — Atbalsts, ko Itālija piešķīrusi piena ražotājiem — Atbalsta shēma, kas saistīta ar piena nodevas atmaksu — Nosacījumu lēmums — Tāda nosacījuma neievērošana, kas ir ļāvis atzīt atbalsta saderību ar iekšējo tirgu — De minimis atbalsts — Pastāvošs atbalsts — Jauns atbalsts — Pastāvoša atbalsta grozīšana — Valsts atbalsta kontroles procedūra — Pienākums norādīt pamatojumu — Pierādīšanas pienākums

Lieta T-527/13

Itālijas Republika, ko pārstāv *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *S. Fiorentino* un *P. Grasso*, *avvocati dello Stato*,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *D. Grespan*, *D. Nardi* un *P. Němečková*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību atcelt Komisijas 2013. gada 17. jūlija Lēmumu 2013/665/ES par valsts atbalstu SA.33726 (11/C) (ex SA.33726 (11/NN)), ko piešķīrusi Itālija (piena nodevas maksājuma atlikšana Itālijā) (OV L 309, 40. lpp.).

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs S. Papasavs [*S. Papasavvas*], tiesneši N. Dž. Forvuds [*N. J. Forwood*] (referents) un E. Bieļūns [*E. Bieliūnas*],

sekretārs H. Palasio Gonsaless [*J. Palacio González*], galvenais administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 20. janvāra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – itāļu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

1 Lai Itālijas piena ražotāji varētu samaksāt papildnodevu EUR 1 386 475 000 apmērā, kas ir jāmaksā Eiropas Savienībai par to, ka ir pārsniegta piena kvota, kura Itālijas Republikai piešķirta laikposmā no 1995./1996. līdz 2001./2002. tirdzniecības gadam, šī dalībvalsts lūdza Eiropas Savienības Padomi atļaut tai ieviest valsts atbalsta shēmu saskaņā ar EKL 88. panta 2. punkta trešo daļu.

2 Ar 2003. gada 16. jūlija Lēmumu 2003/530/EK par tā atbalsta saderību ar kopējo tirgu, ko Itālijas Republika ir paredzējusi piešķirt saviem piena ražotājiem (OV L 184, 15. lpp.; turpmāk tekstā – "Padomes lēmums"), Padome šai dalībvalstij atļāva "pašai samaksāt [Savienībai] summu, kas ražotājiem ir jāmaksā [Savienībai] kā papildnodeva par pienu un piena produktiem attiecībā uz laikposmu no 1995./1996. līdz 2001./2002. tirdzniecības gadam" (Padomes lēmuma 1. pants). Tā arī ļāva tai "[atļaut ieinteresētajām personām] vairāku gadu gaitā samaksāt parādu [attiecībā pret Itālijas Republiku] atlikta maksājuma veidā, nepiemērojot procentu likmi" (Padomes lēmuma 1. pants).

3 Šim paziņojumam par saderību bija izvirzīti divi nosacījumu kopumi. Pirmkārt, Padome lika Itālijas iestādēm deklarēt summu, kas atbilst papildnodevai, kāda piena ražotājiem ir jāmaksā Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fondam (ELVGF), no vienas puses, un Savienībai neatmaksāto parādu un ar to saistītos procentus atskaitīt no ELVGF finansētajiem izdevumiem, no otras puses (Padomes lēmuma 2. pants). Otrkārt, tā pieprasīja, lai piena ražotāji pilnībā atmaksātu savu parādu Itālijas Republikai, veicot nemainīgus gada maksājumus, no vienas puses, to darot laikposmā, kas nepārsniedz četrpadsmit gadus, sākot no 2004. gada 1. janvāra, no otras puses (Padomes lēmuma 1. pants).

4 Šajā kontekstā Itālijas iestādes pieņēma 2003. gada 28. marta *decreto-legge n. 49, riforma della normativa in tema di applicazione del prelievo supplementare nel settore del latte e dei prodotti lattiero-caseari* (Leģislatīvais dekrēts Nr. 49 par tiesiskā regulējuma reformu saistībā ar papildnodevas piemērošanu piena un piena produktu nozarē; 2003. gada 31. marta *GURI* Nr. 75, 4. lpp.), kā arī *decreto ministeriale del 30 luglio 2003, disposizioni per il versamento del prelievo supplementare, dovuto e non versato per i periodi dal 1995/1996 al 2001/2002 di cui all'art. 10, comma 34, della legge n. 119/2003* (Ministrijas 2003. gada 30. jūlija dekrēts par noteikumiem papildnodevas samaksai, kas ir jāmaksā un nav samaksāta par laikposmu no 1995./1996. līdz 2001./2002. gadam un kas ir paredzēta Likuma Nr. 119/2003 10. panta 34. daļā; 2003. gada 8. augusta *GURI* Nr. 183, 33. lpp.). Abu šo tiesību aktu noteikumos būtībā ir paredzēts, ka Itālijas Republikas samaksāto papildnodevas summu piena ražotāji tai pilnībā atmaksā bez procentiem nemainīgu gada maksājumu veidā, kas ir sadalīti laikposmā, kurš nepārsniedz četrpadsmit gadus (turpmāk tekstā – "pa daļām veicamu maksājumu sistēma").

5 Pēc šo noteikumu vairākkārtējas grozīšanas, kas tika darīts tāpēc, lai ieinteresētās personas varētu lūgt to parādu sadalīt pa daļām laikposmā, kas var sasniegt trīsdesmit gadus, un pēc tam, kad par sešiem mēnešiem tika atlikta ikgadējā maksājuma samaksa, kura termiņš bija 2010. gada 30. jūnijs, Itālijas iestādes pieņēma 2011. gada 26. februāra *legge n. 10, Conversione in legge, con modificazioni, del decreto-legge 29 dicembre 2010, n. 225, recante proroga di termini previsti da disposizioni legislative e di interventi urgenti in materia tributaria e di sostegno alle imprese e alle famiglie* (Likums Nr. 10, ar ko ar grozījumiem par likumu pārveido 2010. gada 29. decembra Leģislatīvo dekrētu Nr. 225, ar kuru pagarina tiesību aktos paredzētos termiņus un steidzamos pasākumus nodokļu jomā, kā arī atbalstu uzņēmumiem un ģimenēm; 2011. gada 26. februāra *GURI* Nr. 47 kārtējais pielikums Nr. 53), kas stājās spēkā nākamajā dienā. Ar to Leģislatīvā dekrēta Nr. 225 1. pantā tika ietverts 12.k punkts, kurā ir paredzēts, ka, "lai pārvarētu smago krīzi piena nozarē, līdz 2011. gada 30. jūnijam ir atlikti termiņi to

summu samaksai, kuru termiņš ir 2010. gada 31. decembris, kas ir paredzēti pa daļām veicamo maksājumu plānos, kuri ir paredzēti Leģislatīvajā dekrētā Nr. 49" un turpmākajā tiesiskajā regulējumā (turpmāk tekstā – "maksājuma atlikšana").

6 Itālijas iestādes informēja Eiropas Komisiju, ka šī pasākuma "subsīdijas ekvivalents" tika ieskaitīts *de minimis* atbalstā, kas šai dalībvalstij ir paredzēts Komisijas 2007. gada 20. decembra Regulas (EK) Nr. 1535/2007 par [LESD 107.] un [108.] panta piemērošanu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības produktu ražošanas nozarē (OV L 337, 35. lpp.) pielikumā. Tās uzskata, ka šis noteikums bija labvēlīgs 1291 piena ražotājam no 11 271 pa daļām veicamu maksājumu sistēmas dalībnieka, proti, 11,45 %. Turklāt šajā ziņā saņemtais individuālais atbalsts bija robežās no EUR 0,08 līdz EUR 694,19. Visbeidzot tas bija mazāks nekā EUR 100 attiecībā uz 1187 no 1291 attiecīgā piena ražotāja un mazāks nekā EUR 12 attiecībā uz 559 no tiem.

7 Ar 2012. gada 11. janvāra Lēmumu C(2011) 10055 *final* par valsts atbalstu SA.33726 (11/C) (ex SA.33726 (11/NN)) – Piena nodevas maksājuma atlikšana Itālijā, kura kopsavilkums tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* 2012. gada 10. februārī (OV C 37, 30. lpp.), Komisija uzsāka LESD 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru. Pirmkārt, tā būtībā norādīja, ka tai ir šaubas par samaksas atlikšanas kvalifikāciju, ņemot vērā LESD 107. pantu, kā arī par šī pasākuma saderību ar iekšējo tirgu. Otrkārt, tā apgalvoja, ka šī maksājuma atlikšana bija saistīta ar viena no Padomes lēmumā paredzētajiem nosacījumiem pārkāpumu, ka šis pārkāpums visu Itālijas iestāžu izveidoto pa daļām veicamu maksājumu sistēmu pārveidoja par jaunu atbalstu, ciktāl tas attiecās uz piena ražotājiem, kas bija saņēmuši maksājuma atlikšanu, un ka arī šī jaunā atbalsta saderība ar iekšējo tirgu vairs nebija pierādīta.

8 Ar 2013. gada 17. jūlija Lēmumu 2013/665/ES par valsts atbalstu SA.33726 (11/C) (ex SA.33726 (11/NN)), ko piešķīrusi Itālija (piena nodevas maksājuma atlikšana Itālijā) (OV L 309, 40. lpp.; turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums"), Komisija pēc informācijas apmaiņas ar Itālijas iestādēm administratīvā procesa laikā uzskatīja, ka ikviens no abiem attiecīgajiem pasākumiem, proti, pirmkārt, maksājuma atlikšana un, otrkārt, pa daļām veicamu maksājumu sistēma, bija jauns, nelikumīgs atbalsts, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu (apstrīdētā lēmuma 1. pants). Tādējādi tā lika Itālijas Republikai nekavējoties faktiski atgūt summas, kas bija piešķirtas piena ražotājiem, kuri bija saņēmuši maksājuma atlikšanu, iekasējot arī procentus (apstrīdētā lēmuma 2. un 3. pants).

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

9 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2013. gada 30. septembrī, Itālijas Republika iesniedza šo prasību.

10 Itālijas Republikas prasījumi Vispārējai tiesai būtībā ir šādi:

— prioritāri atcelt apstrīdēto lēmumu kopumā;

— pakārtoti atcelt apstrīdēto lēmumu, ciktāl tai tajā ir likts atgūt individuālos atbalstus, kas saskaņā ar atbalsta shēmu, kura iepriekš tika atļauta ar Padomes lēmumu, ir piešķirti Itālijas piena ražotājiem, kam ir tikusi piemērota maksājuma atlikšana;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

11 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriest Itālijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

12 Savu prasījumu pamatojumam Itālijas Republika norāda divus pamatus. Pirmais pamats ir saistīts ar Regulas Nr. 1535/2007 3. panta 7. punkta pārkāpumu. Otrais pamats ir saistīts ar šīs pašas regulas 3. panta 2. punkta pārkāpumu, Padomes 1999. gada 22. marta Regulas (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [LESD 108]. panta piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.), 1. panta c) punkta pārkāpumu, Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regulas (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Regulu Nr. 659/1999 (OV L 140, 1. lpp.), 4. panta 1. punkta pārkāpumu un nepietiekamu pamatojumu.

Par pirmo pamatu

13 Itālijas Republika apgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā ir pārkāpts Regulas Nr. 1535/2007 3. panta 7. punkts, saskaņā ar kuru "*de minimis* atbalstu nedrīkst kumulēt ar valsts atbalstu par vieniem un tiem pašiem attaisnotajiem izdevumiem, ja šādas kumulācijas rezultātā atbalsta intensitāte pārsniedz [Savienības] tiesību aktos noteikto līmeni katram konkrētam gadījumam". Komisija esot secinājusi, ka maksājuma atlikšanas noteikšana ir pretrunā šai tiesību normai, pamatojoties uz apgalvojumu, ka Padomes iepriekš atļautā pa daļām veicamu maksājumu sistēma bija maksimālais atbalsts, kādu varēja piešķirt piena ražotājiem. Padomes lēmums nekādā ziņā neliedza Itālijas iestādēm vajadzības gadījumā ieviest jaunus šo ražotāju atbalsta pasākumus. Tādējādi Komisija esot nepamatoti uzskatījusi, ka attiecīgā tiesību norma nepieļauj, ka tiem tiek piešķirts jauns atbalsts. Turklāt tā pati esot atzinusi, ka šis atbalsts ir jāuzskata par *de minimis* atbalstu.

14 Komisija apstrīd šīs argumentācijas pamatotību.

15 Regulas Nr. 1535/2007 3. panta 1. punktā ir paredzēts, ka "uzskata, ka šis atbalsts neatbilst visiem [LESD 107. panta 1. punkta] kritērijiem, un tāpēc atbalstam, kas atbilst šā panta 2. līdz 7. punktā izklāstītajiem nosacījumiem, nepiemēro paziņošanas kārtību, ko paredz [LESD 108. panta 3. punkts]".

16 Šajā ziņā ir jānorāda, ka, lai gan Komisijai ir jāpierāda, ka pasākums atbilst nosacījumiem, kam ir jābūt izpildītiem, lai to kvalificētu par valsts atbalstu, dalībvalstij, kura ir sniegusi vai kura plāno sniegt šo atbalstu, ir jāpierāda, ka šis pasākums nav kvalificējams kā valsts atbalsts vai ka tas ir saderīgs ar iekšējo tirgu.

17 Šajā ziņā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tai ir jāsniedz Komisijai visa informācija, kas var ļaut šai iestādei pārbaudīt, vai ir izpildīti nosacījumi tās lūgtās atkāpes piešķiršanai (spriedumi, 1993. gada 28. aprīlis, Itālija/Komisija, C-364/90, Krājums, EU:C:1993:157, 20. punkts, un 2004. gada 29. aprīlis, Itālija/Komisija, C-372/97, Krājums, EU:C:2004:234, 81. punkts), vai nu pierādot, ka attiecīgo pasākumu var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar LESD 107. panta 3. punktu (spriedumi, 1999. gada 15. decembris, *Freistaat Sachsen* u.c./Komisija, T-132/96 un T-143/96, Krājums, EU:T:1999:326, 140. punkts, un 2005. gada 15. jūnijs, *Regione Autonoma della Sardegna*/Komisija, T-171/02, Krājums, EU:T:2005:219, 129. punkts), vai arī pierādot, ka tas nav kvalificējams kā valsts atbalsts, kā tas ir noteikts LESD 107. panta 1. punktā (spriedumi, 2004. gada 29. aprīlis, Nīderlande/Komisija, C-159/01, Krājums, EU:C:2004:246, 43. punkts, un 2011. gada 15. novembris, Komisija un Spānija/*Government of Gibraltar* un Apvienotā Karaliste, C-106/09 P un C-107/09 P, Krājums, EU:C:2011:732, 143.–152. punkts).

18 Ja attiecīgā dalībvalsts neiesniedz pierādījumus par tās lūgtās atkāpes pamatotību un, vēl jo vairāk, ja tā nav izpildījusi savu pienākumu iesniegt attiecīgu informāciju šajā ziņā, attiecībā uz ko Regulas Nr. 1535/2007 4. panta 6. punktā ir atgādināts, ka tā ir jāiesniedz īpaši gadījumā, ja dalībvalstis norāda, ka atbalstam, kas ir piešķirts uzņēmumiem, kuri darbojas lauksaimniecības ražošanas nozarē, piemīt *de minimis* atbalsta raksturs, Komisijai ir tiesības secināt, ka šīs atkāpes piešķiršana nav pamatota (šajā ziņā skat. spriedumu, 2002. gada 13. jūnijs, Nīderlande/Komisija, C-382/99, Krājums, EU:C:2002:363, 77.–80. punkts).

19 Šajā gadījumā apstrīdētajā lēmuma ir atzīts, ka maksājuma atlikšana ir valsts atbalsts (preambulas 28.–32. apsvērums), un nevar uzskatīt, ka tam piemīt *de minimis* atbalsta raksturs (preambulas 33.–42. apsvērums), pretēji tam, ko apgalvo Itālijas iestādes (preambulas 14.–20. apsvērums).

20 Šis secinājums ir pamatots ar trīs apsvērumu virknēm.

21 Pirmkārt, Komisija uzskatīja, ka, lai gan individuālie atbalsti, kas ir saistīti ar maksājuma atlikšanu, var tikt uzskatīti par *de minimis* atbalstiem, analizējot tos katru atsevišķi, Itālijas Republika tai nav iesniegusi pierādījumus, kuri ļautu apstiprināt tās apgalvojuma pamatotību, ka piena ražotāji, kas guva labumu no šīs atlikšanas, nesaņēma citus *de minimis* atbalstus, kā rezultātā to saņemtā kopējā atbalsta summa pārsniedza augšējo robežu, kura ir paredzēta Regulas Nr. 1535/2007 3. panta 2. punktā (apstrīdētā lēmuma preambulas 34. un 35. apsvēruma pirmais līdz trešais teikums), kura otrajā daļā ir noteikts, ka, "ja kopējā atbalsta summa vienam atbalsta pasākumam pārsniedz augšējo robežu [EUR 7500 apmērā trīs taksācijas gadu ilgā laikposmā], kas noteikta pirmajā daļā, tad šo atbalsta summu pat daļā, kas šo augšējo robežu nepārsniedz, nevar saņemt, pamatojoties uz šo regulu".

22 Otrkārt, Komisija papildu kārtā, kā par to liecina vārda "arī" izmantošana (apstrīdētā lēmuma preambulas 35. apsvēruma trešais teikums), uzskatīja, ka šie atbalsti nebija vienīgie pasākumi, kas ir ņemami vērā, lai pārbaudītu, vai ir ievērota attiecīgā augšējā robeža. Tā uzskatīja, ka maksājuma atlikšana notika, pārkāpjot Padomes lēmumu, ka šis pārkāpums daļu no individuālajiem atbalstiem, kuri piena ražotājiem bija piešķirti saskaņā ar Padomes atļauto pa daļām veicamu maksājumu sistēmu, padarīja par nelikumīgu un ka minētajā pārbaudē bija jāņem vērā arī šie atbalsti (apstrīdētā lēmuma preambulas 35. apsvēruma trešā teikuma beigu daļa līdz piektais teikums un 50. apsvērums).

23 Treškārt un joprojām papildu kārtā, kā par to liecina vārda "turklāt" izmantošana (apstrīdētā lēmuma preambulas 36. apsvērums), Komisija paskaidroja, ka maksājuma atlikšana, ņemot vērā tās kumulēšanos ar pa daļām veicamu maksājumu sistēmu, radīja situāciju, ka piena ražotājiem piešķirtā atbalsta "intensitāte" pārsniedza šim konkrētajam gadījumam noteikto līmeni (apstrīdētā lēmuma preambulas 36.–42. apsvērums), pārkāpjot Regulas Nr. 1535/2007 3. panta 7. punktu.

24 Itālijas Republika kritizē šo trešo apsvērumu, kas ir pamatots ar Regulas Nr. 1535/2007 3. panta 7. punktu, bet neizvirza argumentus, kas ļautu atspēkot analīzi, kuru Komisija vienlaikus ir veikusi, ņemot vērā šī panta 2. punktu (skat. šī sprieduma 21. punktu).

25 Tā šī pamata ietvaros tikai norāda, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija atzina, ka var uzskatīt, ka individuālajiem atbalstiem, kas ir saistīti ar maksājuma atlikšanu, piemīt *de minimis* atbalsta raksturs, ja tos aplūko atsevišķi (prasības pieteikuma 46. punkts). Tomēr Komisija piebilda, ka šie atbalsti ir jāaplūko saistībā ar citiem *de minimis* atbalstiem, kurus varēja saņemt piena ražotāji, nevis izolēti (skat. šī sprieduma 21. punktu).

26 Vēl Itālijas Republika sava otrā pamata ietvaros pati atzīst, ka Regulas Nr. 1535/2007 3. panta 2. punkta otrā daļa aizliedz dažādus atbalstus, kam katram atsevišķi piemīt *de minimis* raksturs, kopumā kvalificēt kā *de minimis* atbalstu, ja tie var tikt saskaitīti un ja to kopējā summa pārsniedz tajā paredzēto augšējo robežu (prasības pieteikuma 53. punkts).

27 Visbeidzot Itālijas Republika savā otrajā pamatā apgalvo, ka "[Regulas Nr. 1535/2007 3. panta 2. punktā] paredzētie nosacījumi, kā tas ir pierādīts prasības pirmajā pamatā, nav izpildīti", ka "nav sniegti pierādījumi tam, ka apstrīdētā pasākuma rezultātā piešķirtā atbalsta kopējā summa pārsniedz [šajā pantā] paredzēto augšējo robežu" un ka "tieši pretēji pastāv dati, kas pierāda pretējo" (prasības pieteikuma 52. punkts). Tomēr tā šajā prasībā ne izvirza, ne arī pierāda, ka administratīvajā procesā ir izvirzījusi argumentus vai pierādījumus, kas ļautu uzskatīt vai vienkārši pārbaudīt, vai tā nav piešķīrusi citus *de minimis* atbalstus, kā rezultātā ir pārsniegta šajā tiesību normā noteiktā augšējā robeža, kā to pamatoti norāda Komisija. Tieši pretēji, atbildot uz jautājumiem, ko Vispārējā tiesa uzdeva procesa organizatorisko pasākumu ietvaros un pēc tam tiesas sēdē, tā būtībā tikai norāda, ka no maksājumu

atlikšanas izrietošais atbalsts ir tik neliels, ka ir jāprezumē, ka attiecīgā augšējā robeža nav pārsniegta. Šādam argumentam nevar piekrist, jo nav nekādas informācijas par citiem atbalstiem, ko ir varējuši saņemt attiecīgie piena ražotāji, ņemot vērā prasības par pierādījumiem, kuras izriet no judikatūras (skat. šī sprieduma 17. un 18. punktu) un no Regulas Nr. 1535/2007 3. panta 1. un 2. punkta un 4. panta 6. punkta noteikumiem.

28 Tā kā Komisija šī sprieduma 21. punktā atgādinātās analīzes ietvaros varēja uzskatīt, ka atbalstu, kas ir saistīts ar maksājuma atlikšanu, nevar uzskatīt par tādu, kurš ir piešķirts saskaņā ar Regulas Nr. 1535/2007 3. panta 2. punktu, jo Itālijas iestādes nebija juridiski pietiekami pierādījušas šīs tiesību normas izpildi, nav nozīmes tam, vai tā nepamatoti vai pamatoti šī sprieduma 23. punktā atgādinātās analīzes ietvaros uzskatīja, ka šo atbalstu piešķiršana turklāt bija pretrunā šīs regulas 3. panta 7. punktam.

29 Līdz ar to šis pamats ir jānoraida kā neefektīvs.

Par otro pamatu

30 Itālijas Republika otrā pamata ietvaros izvirza divus iebildumu kopumus.

31 Pirmkārt, tā apgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā esot pārkāpts Regulas Nr. 1535/2007 3. panta 2. punkts. Vispirms neesot pierādīts, ka piena ražotāji, kam tikusi piemērota maksājuma atlikšana, ņemot vērā šī pasākuma kumulēšanos ar citiem pasākumiem, ir saņēmuši kopējo atbalsta summu, kura pārsniedz šajā pantā paredzēto augšējo robežu. Turklāt šis pants esot piemērojams tikai tiem gadījumiem, kad dažādu tādu pasākumu kumulēšanās rezultātā, no kuriem katrs ir *de minimis* atbalsts, atbalsta kopējā summa pārsniedz tajā noteikto augšējo robežu. Visbeidzot, pat ja pieņem, ka Regulas Nr. 1535/2007 3. panta 2. punkts ir piemērojams ikvienai atbalstu kumulēšanās situācijai neatkarīgi no tā, vai tiem piemīt *de minimis* atbalsta raksturs, tas neveido juridisko pamatu, kas Komisijai ļauj dalībvalstij, kura ir piešķīrusi *de minimis* atbalstu, noteikt pienākumu atgūt ne tikai šo atbalstu, ja tas ir ticis piešķirts nelikumīgi, bet arī iepriekšējā atbalsta summu, par kuru ir bijis pieņemts lēmums to atļaut piešķirt.

32 Otrkārt, apstrīdētajā lēmumā esot pieļauta kļūda tiesību piemērošanā un noteikti esot norādīts nepietiekams pamatojums, ciktāl Komisija Itālijas Republikai ir noteikusi pienākumu atgūt ne tikai individuālos atbalstus, kas ir saistīti ar maksājuma atlikšanu, bet arī daļu no tiem atbalstiem, kuri ir piešķirti iepriekš saskaņā ar pa daļām veicamu maksājumu sistēmu. Ņemot vērā šīs atlikšanas ierobežoto piemērojamību, Komisijai tā esot bijusi jāanalizē nošķirti kā jauns atbalsts Regulas Nr. 659/1999 1. panta c) punkta izpratnē, nevis jāuzskata, ka tā ietekmēja pašu Padomes iepriekš atļautās atbalsta shēmas būtību, un līdz ar to nebija jāuzskata, ka šis pastāvošais atbalsta režīms kopumā bija jākvalificē kā jauns un nelikumīgs atbalsts piena ražotājiem, kuriem ir tikusi piemērota maksājuma atlikšana. Turklāt Komisijai esot bijis jāsecina, ka uz šo jauno atbalstu neattiecās LESD paredzētais paziņošanas pienākums saskaņā ar Regulas Nr. 794/2004 4. panta 1. punktu.

33 Replikā Itālijas Republika būtībā piebilst, ka argumenti, ko aizstāvībai ir paudusi Komisija, apstiprina tās iebildumu pamatotību.

34 Komisija būtībā uzskata, ka šie divi iebildumu kopumi ir, no vienas puses, nepamatoti un, no otras puses, neefektīvi.

35 Pirmkārt, Itālijas iestādes visa administratīvā procesa laikā neesot pierādījušas sava apgalvojuma pamatotību, ka ar maksājuma atlikšanu saistītie atbalsti neizraisīja Regulas Nr. 1535/2007 3. panta 2. punktā noteiktās augšējās robežas pārsniegšanu, līdz ar to Komisija neesot pieļāvusi kļūdu, nepiemērojot šo tiesību normu.

36 Otrkārt, Itālijas Republika esot kļūdaini interpretējusi apstrīdēto lēmumu. No šī tiesību akta pamatojuma un rezolutīvās daļas – kā arī no lēmuma uzsākt LESD 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru, kas tika pieņemts pirms tā, – skaidri izrietot, ka Komisija pārbaudīja divus dažādus pasākumus un pēc tam katru no tiem kvalificēja kā jaunu nelikumīgu atbalstu, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu. Pirmais no tiem bija "ar maksājuma atlikšanu saistīts atbalsts" (apstrīdētā lēmuma preambulas 13. apsvēruma pirmais un otrais ievilkums, 45. apsvērums un 57. apsvērums). Otrais bija "jauns atbalsts, ko veido [Padomes] lēmuma pārkāpums" (apstrīdētā lēmuma preambulas 13. apsvēruma trešais ievilkums un 57. apsvērums).

37 Runājot par šo otro pasākumu, Komisija esot pamatoti uzskatījusi, ka Itālijas iestādes bija pārkāpušas vienu no Padomes lēmumā paredzētajiem nosacījumiem, piena ražotājiem piešķirot maksājuma atlikšanu, ka šis nosacījums bija Padomes piešķirtās atļaujas *sine qua non* elements un ka šī nosacījuma pārkāpums visu pa daļām veicamu maksājumu sistēmu padarīja par neatbilstīgu minētajam lēmumam, ciktāl tā bija piemērojama piena ražotājiem, kuriem bija piemērota maksājuma atlikšana. Komisija no tā esot pamatoti secinājusi, ka šādā mērā šī sistēma bija jākvalificē kā jauna, nelikumīga un ar iekšējo tirgu nesaderīga atbalsta shēma un ka šajā ziņā piešķirtie individuālie atbalsti bija jāatgūst vienlaikus ar tiem, kas bija saistīti ar maksājuma atlikšanu. Šīs analīzes ietvaros neesot bijis jāpārbauda, vai maksājuma atlikšana ietekmēja pa daļām veicamu maksājumu sistēmas būtību un vai tās *de minimis* raksturs to atbrīvoja no LESD paredzētā paziņošanas pienākuma. Komisija visbeidzot esot pietiekami pamatojusi savu lēmumu visos šajos jautājumos.

38 Ņemot vērā argumentus, ar ko lietas dalībnieki apmainījās tiesvedības ietvaros, ir jāprecizē šī pamata apmērs, lai pēc tam izskatītu iebildumu, kurš attiecas uz apstrīdētā lēmuma pamatojumu, un iebildumus, kas attiecas uz tā pamatotību.

Par pamata apmēru

39 Pirmkārt, ir jākonstatē, ka, lai gan ikviens no iebildumiem, ko Itālijas Republika ir izvirzījusi šī pamata ietvaros, ir pamatots ar atšķirīgas tiesību normas neievērošanu, tiem kopīgs ir tas, ka tajos būtībā ir arī pārmests, ka apstrīdētais lēmums nav balstīts ne uz vienu derīgu juridisku pamatu, ciktāl pa daļām veicamu maksājumu sistēma tajā ir kvalificēta kā jauns un nelikumīgs atbalsts (apstrīdētā lēmuma 1. panta 2. punkts) un ciktāl tajā tai ir noteikts šo atbalstu atgūt (apstrīdētā lēmuma 2. panta 1. punkts un 4. punkta a)–d) apakšpunkts).

40 Otrkārt, šī kritika ir pausta jau prasības pieteikuma stadijā, kaut arī pašas frāzes "normatīvās atsauces" un "pozitīvs atbalsta punkts, uz ko principā būtu varējis balstīties [Komisijas] lēmums," ir ietvertas tikai replikā, atbildot uz argumentiem, kurus Komisija bija paudusi savai aizstāvībai.

41 Tādējādi Itālijas Republika savā pirmajā iebildumu kopumā norāda, ka "tas, ka kompetentā iestāde nepiemēroja apstrīdēto pasākumu, citiem vārdiem sakot, procentu maksājumus, kas atbilst maksājumu nokavējuma laikposmam [..], vien ir līdzvērtīgs maksimālajām sekām, kuras ir paredzētas Līgumā attiecībā uz neatļautiem atbalstiem, proti, piešķirtā atbalsta atcelšanai", ka "*de minimis* atbalsta atcelšanai nebūtu jāizraisa arī likumīgi piešķirtā atbalsta atcelšana" un ka "nav informācijas, kas varētu pierādīt, ka pastāvošā atbalsta saņēmējiem, kuriem ir ticis piemērots apstrīdētais pasākums, būtu pienākums atmaksāt ne tikai summu, kas atbilst apstrīdētajam pasākumam, bet arī to, kura ir saņemta kā pastāvošs atbalsts" (prasības pieteikuma 54.–56. punkts).

42 Tāpat arī tā savā otrajā iebildumu kopumā apgalvo, ka "nevar arī uzskatīt, ka atgūšanas lēmuma attiecināšana arī uz pastāvošu atbalstu var leģitīmi izrietēt no tā, ka pastāv būtiski šī atbalsta grozījumi, kas var likt abus pasākumus uzskatīt par vienotu jaunu atbalstu, par kuru nav paziņots Komisijai un kurš tādējādi ir nelikumīgs", ka "šāds secinājums ir acīmredzams rezultāts jēdziena

"pastāvoša atbalsta grozījumi" sagrozīšanai" un ka "Komisija katrā ziņā nav sniegusi pietiekamu pamatojumu tam, ka faktiskie nosacījumi šī jēdziena piemērošanai būtu izpildīti" (prasības pieteikuma 57. un 58. punkts).

43 Treškārt un pēdējokārt, katrā ziņā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pamats vai arguments, kas ir agrāk izvirzīta pamata tiešs vai netiešs paplašinājums un kam ir cieša saikne ar to, ir jāatzīst par pieņemamu (spriedumi, 1982. gada 30. septembris, *Amylum*/Padome, 108/81, Krājums, EU:C:1982:322, 25. punkts, un 2007. gada 14. marts, *Aluminium Silicon Mill Products*/Padome, T-107/04, Krājums, EU:T:2007:85, 60. punkts).

44 Šajos apstākļos ir jāuzskata, ka Itālijas Republikas argumenti, saskaņā ar kuriem Komisijas aizstāvība apgalvo, ka "tās lēmumā nav atsauces uz tiesību aktiem, kas var to pamatot", jo "Regulas Nr. 1535/2007 3. panta 2. punkta otrā daļa [..] kopumā bija vienīgais pozitīvais atbalsta punkts, uz kuru lēmums principā varēja tikt balstīts", no vienas puses, un ka "[maksājuma atlikšanu] nevar uzskatīt par jauna atbalsta elementu, kas liek tās adresātiem zaudēt arī tiesības uz Padomes atļauto atbalstu", jo Komisija nav "pierādījusi, ka kritēriji, kas atbilst pastāvoša atbalsta grozījumu jēdzienam, bija izpildīti", no otras puses (replikas 16., 17., 21. un 23. punkts), ņemot vērā iebildumu rakstu, ir prasības pieteikuma stadijā paustās argumentācijas paplašinājums.

Par iebildumu, kas attiecas uz apstrīdētā lēmuma pamatojumu

45 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 296. pantā prasītais pamatojums ir jāpielāgo attiecīgā tiesību akta raksturam un tajā skaidri un nepārprotami ir jānorāda iestādes, kas ir izdevusi tiesību aktu, argumentācija, lai ieinteresētās personas varētu uzzināt veiktā pasākuma pamatojumu un lai tiesa varētu veikt attiecīgu kontroli. Tas ir jānovērtē, ievērojot attiecīgās lietas apstākļus, it īpaši attiecīgā akta saturu, izvirzīto pamatu būtību un intereses saņemt paskaidrojumus, kas var būt akta adresātiem vai citām personām, kuras tas skar. Tomēr nav prasīts, ka tajā ir jāprecizē visi atbilstošie tiesību un faktiskie elementi, jo jautājums, vai tas atbilst LESD 296. pantam, ir jāizvērtē, ņemot vērā gan šī akta redakciju, gan tā tiesisko un faktisko kontekstu (spriedumi, 1985. gada 13. marts, Nīderlande un *Leeuwarder Papierwarenfabriek*/Komisija, 296/82 un 318/82, EU:C:1985:113, 19. punkts, un 2011. gada 21. jūlijs, *Alcoa Trasformazioni*/Komisija, C-194/09 P, Krājums, EU:C:2011:497, 96. punkts). Tādējādi pietiek, ka iestāde, kas ir tā autore, izklāsta faktus un juridiskos apsvērumus, kuriem ir būtiska nozīme tās lēmuma uzbūvē (spriedumi, 1972. gada 14. jūlijs, *Cassella Farbwerke Mainkur*/Komisija, 55/69, Krājums, EU:C:1972:76, 22. un 23. punkts, un 2003. gada 6. marts, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* un *Land Nordrhein-Westfalen*/Komisija, T-228/99 un T-233/99, Krājums, EU:T:2003:57, 280. punkts).

46 Šajā lietā apstrīdētajā lēmumā septiņas reizes skaidri un nepārprotami ir izklāstīti iemesli, kuru dēļ Komisija gan brīdī, kad tika uzsākta LESD 108. panta 2. punktā paredzētā procedūra, gan tās beigās uzskatīja, pirmkārt, ka maksājuma atlikšana bija notikusi, pārkāpjot vienu no nosacījumiem, ko Padome bija izvirzījusi savā lēmumā, ar kuru pa daļām veicamu maksājumu sistēma bija atzīta par saderīgu ar iekšējo tirgu, un, otrkārt, ka šāds pārkāpums "pārveidoja" visu šo esošo atbalsta shēmu par jaunu nelikumīgu atbalstu vai "izveidoja" šādu atbalstu attiecībā uz uzņēmumiem, kas bija guvuši labumu no minētās atlikšanas (apstrīdētā lēmuma preambulas 13. apsvēruma trešais ievilkums, 28. apsvērums, 35. apsvēruma trešais līdz piektais teikums, 42. apsvēruma beigu daļa, 45. apsvēruma otrais teikums, 50. apsvērums un 57. apsvērums).

47 Šajā pamatojumā pietiekamā mērā ir pausti faktiskie un tiesību apsvērumi, kam ir būtiska nozīme apstrīdētā lēmuma uzbūvē. Turklāt tie ļāva Itālijas Republikai saprast iemeslus, kas pamato šīs iestādes argumentāciju, ņemot vērā kontekstu, kādā šī argumentācija tika pausta, un tiesību normas, kuras reglamentē attiecīgo jomu, un pēc tam tās pienācīgi apstrīdēt Savienības tiesā, kā to apliecina prasības pieteikuma un replikas saturs. Visbeidzot ar tiem pietiek, lai Vispārējā tiesa varētu pārbaudīt šīs argumentācijas pamatotību.

48 Līdz ar to ir jāizskata iebildumi, kas attiecas uz apstrīdētā lēmuma pamatotību.

Par iebildumiem, kas attiecas uz apstrīdētā lēmuma pamatotību

49 Pirmkārt, ņemot vērā argumentāciju, kas pamato apstrīdēto lēmumu un par ko Komisija atgādināja Vispārējā tiesā, ir jāizdara četri secinājumi.

50 Pirmkārt, ir skaidrs, ka, ciktāl Komisija uzskata, ka pa daļām veicamu maksājumu sistēma bija jāuzskata par jaunu atbalstu, šis pasākums bija pastāvoša atbalsta shēma, pat ja šī kvalifikācija tikai netieši ir atgādināta apstrīdētā lēmuma preambulas 4. apsvērumā un 13. apsvēruma trešajā ievilkumā, saskaņā ar kuriem atbalsts, "ko ir apstiprinājusi Padome", tika "pārveidots" par "jaunu atbalstu" maksājuma atlikšanas dēļ.

51 Otrkārt, ir skaidrs, ka atbilstības apliecinājums, kas bija piešķirts šai pastāvošajai atbalsta shēmai, nebija absolūts, jo atļaujas piešķiršanai Padome bija izvirzījusi dažus nosacījumus.

52 Treškārt, netiek apstrīdēts, ka maksājuma atlikšana notika, pārkāpjot vienu no šiem nosacījumiem, un ka tā atsevišķi veido jaunu atbalstu. Savā pirmajā pamatā Itālijas Republika norāda, ka Padomes lēmums un *de minimis* noteikums tai ļāva piešķirt šādu jaunu atbalstu. Otrajā pamatā tā pakārtoti apstrīd tiesiskās sekas, kādas Komisija ir piedēvējusi Padomes lēmuma neievērošanai, proti, jauna atbalsta kvalifikācijas piemērošanu visai pa daļām veicamu maksājumu sistēmai kopumā, ciktāl tā ir piemērojama ražotājiem, uz kuriem attiecās maksājuma atlikšana, kā arī rīkojumu Itālijas iestādēm atgūt šajā ziņā piešķirtos individuālos atbalstus. Tā savukārt neapšauba šī pārkāpuma esamību.

53 Ceturtkārt, netiek apstrīdēts, ne arī ir apstrīdams, ka Komisijai bija jāuzrauga Padomes atļautās atbalsta shēmas īstenošana, nodrošinot, ka tiek ievēroti nosacījumi, kas Padomei ļāva to atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu, un vajadzības gadījumā veicot pasākumus saistībā ar to neievērošanu, kā tas ir atgādināts pašā Padomes lēmumā (preambulas 8. un 9. apsvērums un 3. pants).

54 Patiesībā Līgumā ir paredzēts, ka Komisija ir atbildīga par valsts atbalsta pastāvīgu pārbaudi un kontroli, un LESD 107. un 108. pantā šai iestādei ir paredzēta galvenā loma lemt par šo pasākumu saderību ar iekšējo tirgu, atkāpjoties no tajos paredzētā vispārējā principa par nesaderību, piešķirot tomēr Padomei šajā ziņā pilnvaras, kam piemīt izņēmuma raksturs un kas ir interpretējamas šauri (spriedumi, 2004. gada 29. jūnijs, Komisija/Padome, C-110/02, Krājums, EU:C:2004:395, 29.–31. punkts, un 2013. gada 10. decembris, Komisija/Īrija u.c., C-272/12 P, Krājums, EU:C:2013:812, 48. punkts). Šis izņēmums tikai ļauj Padomei izlemt, vai ārkārtas apstākļi pamato to, ka atbalsts, ko ir ieviesusi dalībvalsts vai kas tai ir jāievieš, ir jāatzīst par saderīgu ar iekšējo tirgu. Tādējādi tikai un vienīgi Komisijai ir jānodrošina pastāvošu atbalstu vai atbalsta shēmu pienācīga izpilde neatkarīgi no tā, vai tos ir atļāvusi Komisija vai Padome.

55 Otrkārt, ņemot vērā Itālijas Republikas izvirzītos argumentus, ir jānoskaidro, vai šajā gadījumā Komisija šo kompetenci ir īstenojusi Līgumā paredzētajā formā un saskaņā ar noteikumiem par tā piemērošanas kārtību.

56 Šajā ziņā LESD 108. pants un Regula Nr. 659/1999 tai sniedz iespēju veikt vairākus pasākumus saistībā ar tāda lēmuma neievērošanu, ar ko atbalsts vai atbalsta shēma ir atzīta par saderīgu ar iekšējo tirgu, ja ir ievēroti zināmi nosacījumi.

57 Pirmkārt, no LESD 108. panta 2. punkta otrās daļas un Regulas Nr. 659/1999 23. panta izriet, ka tad, ja Komisija uzskata, ka dalībvalsts nepilda šādu lēmumu, tā var vērsties tieši Eiropas Savienības Tiesā, atkāpjoties no LESD 258. un 259. panta (spriedumi, 1978. gada 12. oktobris, Komisija/Beļģija, 156/77, Krājums, EU:C:1978:180, 22. punkts, un 1992. gada 4. februāris, *British Aerospace* un *Rover*/Komisija, C-294/90, Krājums, EU:C:1992:55, 11. punkts).

58 Protams, šajās tiesību normās šāda iespēja ir skaidri paredzēta tikai gadījumā, kad lēmumu, kas nav ticis ievērots, ir pieņēmusi Komisija. Tomēr ir jāuzskata, ka to var izmantot arī gadījumā, kad Padome atbalstu vai atbalsta shēmu ir atzinusi par saderīgu ar iekšējo tirgu saskaņā ar LESD 108. panta 2. punkta trešo daļu. Nevar atzīt, ka Komisijai nav tiesību tieši vērsties Eiropas Savienības Tiesā ar mērķi panākt, ka tā konstatē, ka dalībvalsts nav izpildījusi lēmumu, kas ir pieņemts, pārbaudot valsts atbalstu gadījumā, kad Padome izņēmuma kārtā īsteno kompetenci, kuru tā parasti īsteno. Tieši pretēji LESD 108. panta būtība un uzbūve norāda uz to, ka šādā gadījumā Komisijas rīcības instrumenti neaprobežojas ar LESD 258. pantā paredzēto sarežģīto procedūru (pēc analoģijas skat. spriedumu, 1974. gada 2. jūlijs, Itālija/Komisija, 173/73, Krājums, EU:C:1974:71, 16. un 17. punkts). Tādējādi šādā gadījumā ir jābūt iespējai īstenot LESD 108. panta 2. punkta otrajā daļā paredzēto prasības celšanas iespēju, kas ir viens no prasības sakarā ar valsts pienākumu neizpildi variantiem, kurš specifiskā veidā ir pieskaņots konkrētām problēmām, ko rada valsts atbalsts (spriedumi, 1990. gada 14. februāris, Francija/Komisija, C-301/87, Krājums, EU:C:1990:67, 23. punkts, un 1996. gada 12. decembris, *Air France*/Komisija, T-358/94, Krājums, EU:T:1996:194, 60. punkts).

59 Ja Komisija rīkojas šādā veidā, ne LESD 108. panta 2. punkta otrā daļa, ne Regulas Nr. 659/1999 23. pants tai neuzliek citu pienākumu kā tikai pienākumu juridiski pietiekami pierādīt, ka attiecīgā dalībvalsts nav izpildījusi visus vai daļu no nosacījumiem, kas Komisijai vai Padomei ļāva attiecīgo atbalstu vai atbalsta shēmu atzīt par saderīgu ar iekšējo tirgu.

60 Otrkārt, no judikatūras izriet, ka tad, ja Komisija uzskata, ka dalībvalsts, kam bija ļauts īstenot atbalstu vai atbalsta shēmu, vēlāk neizpildīja savu pienākumu izpildīt šai atļaujai izvirzītos nosacījumus, tai tomēr katrā ziņā nav pienākuma vērsties tieši Eiropas Savienības Tiesā.

61 Ja, kā tas ir šajā gadījumā, pienākumu neizpilde, kas, kā uzskata Komisija, ir pieļauta, ir saistīta ar jauna atbalsta piešķiršanu, Tiesa ir atzinusi, ka tai ir tiesības īstenot pilnvaras, kas tai ir piešķirtas LESD 108. pantā, lai pārbaudītu šī atbalsta saderību ar iekšējo tirgu. Šajā situācijā Komisijai ir jāņem vērā visi attiecīgie apstākļi, tostarp attiecīgā gadījumā konteksts, kas jau ir novērtēts agrākā lēmumā, un nosacījumi, kuri šajā lēmumā varēja būt izvirzīti attiecīgajai dalībvalstij. Turklāt tā var ņemt vērā ikvienu jaunu faktisku apstākli, kas var mainīt iepriekš veikto analīzi. Ja šādu apstākļu nav, tai ir tiesības savu jauno lēmumu pamatot ar vērtējumu, kas ir veikts agrākā lēmumā, un ar tajā noteikto nosacījumu neievērošanu (spriedumi, 1991. gada 3. oktobris, Itālija/Komisija, C-261/89, Krājums, EU:C:1991:367, 2.–4., 17. un 20.–23. punkts, un *British Aerospace* un *Rover*/Komisija, minēts 57. punktā, EU:C:1992:55, 11.–14. punkts; šajā ziņā skat. arī spriedumu, 1995. gada 13. septembris, *TWD*/Komisija, T-244/93 un T-486/93, Krājums, EU:T:1995:160, 51., 52., 56., 59. un 60. punkts, un apelācijas tiesvedībā taisīto spriedumu, 1997. gada 15. maijs, *TWD*/Komisija, C-355/95 P, Krājums, EU:C:1997:241, 25.–27. punkts).

62 Tomēr, ja Komisija īsteno savas pārbaudes pilnvaras, tai tas ir jādara, ievērojot, pirmkārt, Līgumā paredzētās procedūras un tā piemērošanai pieņemtos noteikumus (spriedumi, *British Aerospace* un *Rover*/Komisija, minēts 57. punktā, EU:C:1992:55, 14. punkts, un *TWD*/Komisija, minēts 61. punktā, EU:T:1995:160, 57. un 58. punkts) un, otrkārt, pamatprasības, kas ir izvirzītas šo pilnvaru īstenošanai.

63 Šajā gadījumā, ņemot vērā šī sprieduma 49.–53. punktā izdarītos secinājumus un Regulas Nr. 659/1999 uzbūvi, kas ir izskaidrota judikatūrā, Komisijai bija iespēja izmantot vairākus procesuālos aizsardzības līdzekļus.

64 Pirmkārt, tā kā pa daļām veicamu maksājumu sistēma bija atļauta ar Padomes lēmumu un tādējādi veidoja pastāvošu atbalsta shēmu Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta izpratnē, no vienas puses, un maksājuma atlikšana notika, pārkāpjot vienu no nosacījumiem, kas bija izvirzīti šīs atļaujas piešķiršanai, no otras puses, Komisijai bija tiesības, pastāvīgi pārbaudot pastāvošās atbalsta shēmas, kā tas ir paredzēts LESD 108. panta 1. punktā, pārbaudīt, vai šāda pārkāpuma dēļ minētā shēma joprojām bija saderīga ar iekšējo tirgu, un attiecīgā gadījumā konstatēt tās nesaderību. Šajā ziņā pakārtoti ir jānorāda, ciktāl Itālijas Republika šajā gadījumā nav apstrīdējusi apstrīdētā lēmuma samērīgumu un

līdz ar to šis jautājums nav jāizskata, ka lēmumam, kas ir pieņemts šīs procedūras beigās, ir jāatbilst vispārējiem tiesību principiem un it īpaši samērīguma principam, kas ir piemērojams ikvienam Savienības iestāžu tiesību aktam (spriedumi, 2010. gada 29. jūnijs, Komisija/*Alrosa*, C-441/07 P, Krājums, EU:C:2010:377, 36. un 37. punkts, un 2014. gada 17. jūlijs, *Westfälisch-Lippischer Sparkassen- und Giroverband*/Komisija, T-457/09, Krājums, EU:T:2014:683, 346. un 347. punkts).

65 Tādējādi Komisija varēja izmantot "procedūru attiecībā uz pastāvošajām atbalsta shēmām", kas ir paredzēta Regulas Nr. 659/1999 V nodaļā. Tomēr ir skaidrs, ka apstrīdētais lēmums tika pieņemts, pamatojoties uz LESD 108. panta 2. punktu, kā tas izriet gan no tā apsvērumiem, gan no tā pamatojuma (apstrīdētā lēmuma preambulas 4., 8., 13., 28., 33., 35., 37., 45. un 57. apsvērums) un kā Komisija to ir apstiprinājusi, atbildot uz Vispārējās tiesas uzdoto rakstveida jautājumu.

66 Otrkārt, tā kā maksājuma atlikšana notika, pārkāpjot Padomes lēmumu, Komisijai bija tiesības saskaņā ar LESD 108. panta 2. punkta pirmo daļu noskaidrot, vai ir jāuzskata, ka Padomes atļautā pa daļām veicamu maksājumu sistēma šī pārkāpuma dēļ tika piemērota ļaunprātīgi. Šajā ziņā tā varēja izmantot "procedūru attiecībā uz ļaunprātīgi izmantotu atbalstu", kas ir paredzēta Regulas Nr. 659/1999 IV nodaļā.

67 Kaut arī Regulas Nr. 659/1999 1. panta g) punktā tikai kā "ļaunprātīgi izmantots atbalsts" "šajā regulā" ir kvalificēts "atbalsts, [ko] [tā] saņēmējs izmanto", pārkāpjot "nosacījumu lēmumu", kas ir pamatots ar šīs regulas 7. panta 4. punktu, un Komisijai ir ļauts izdot rīkojumu atcelt vai grozīt šo atbalstu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2005. gada 11. maijs, *Saxonia Edelmetalle* un *ZEMAG*/Komisija, T-111/01 un T-133/01, Krājums, EU:T:2005:166, 84.–86. un 95.–97. punkts), no judikatūras izriet, ka LESD 108. panta 2. punkta pirmajā daļā iekļautais jēdziens "ļaunprātīgi izmantots atbalsts" ir jāinterpretē plašāk nekā definīcija, kāda tam ir sniegta Regulas Nr. 659/1999 1. panta g) punktā, ciktāl tas, ka dalībvalsts nav izpildījusi nosacījumus, kas tika izvirzīti, apstiprinot atbalstu, arī ir ļaunprātīgas izmantošanas forma (spriedums, 2012. gada 15. marts, *Ellinika Nafpigeia*/Komisija, T-391/08, EU:T:2012:126, 165. punkts, kas šajā jautājumā nav apstrīdēts apelācijas tiesvedībā, kurā tika taisīts spriedums, 2013. gada 28. februāris, *Ellinika Nafpigeia*/Komisija, C-246/12 P, EU:C:2013:133).

68 Tomēr ir skaidrs, ka Komisija savu lēmumu nav balstījusi uz šīm tiesību normām, kā tā to apstiprināja atbildē uz Vispārējās tiesas uzdoto rakstveida jautājumu, bet ka tā uzskatīja, ka pa daļām veicamu maksājumu sistēma ir kļuvusi par jaunu atbalstu maksājuma atlikšanas dēļ un ciktāl tā bija piemērojama piena ražotājiem, kam bija piemērojama šī atlikšana. Šī kvalifikācija un ļaunprātīgi izmantota atbalsta kvalifikācija viena otru izslēdz, jo tikai jau pastāvošs atbalsts var tikt ļaunprātīgi izmantots, kā tas ir atgādināts Regulas Nr. 659/1999 preambulas 15. apsvērumā.

69 Treškārt, tā kā Itālijas Republikai pārmestais pārkāpums izpaudās kā tāda pasākuma noteikšana, ko var kvalificēt kā jaunu atbalstu, Komisijai bija tiesības izmantot Regulas Nr. 659/1999 III nodaļā paredzēto "procedūru attiecībā uz nelikumīgu atbalstu", lai pārbaudītu šo pasākumu, kā tā šajā gadījumā nolēma to darīt.

70 Tomēr tai šajā ziņā bija jāievēro pamatnosacījumi, kas tai ļauj ne tikai maksājuma atlikšanu atsevišķi, bet arī visu iepriekš pastāvējušo pa daļām veicamu maksājumu sistēmu kopumā kvalificēt kā jaunu un nelikumīgu atbalstu vai atbalsta shēmu.

71 Šajā ziņā Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) un c) punktā kā pastāvošs atbalsts ir kvalificēts "atļauts atbalsts, t.i., atbalsta shēmas un individuāls atbalsts, ko ir atļāvusi Komisija vai Padome," un kā jauns atbalsts ir kvalificēts "atbalsts, t.i., atbalsta shēmas un individuāls atbalsts, kas nav pastāvošs atbalsts, tostarp pastāvoša atbalsta grozījumi".

72 Saskaņā ar Līgumu un Regulas Nr. 659/1999 II nodaļas noteikumiem, kas attiecas uz "procedūru attiecībā uz paziņotu atbalstu", par šādiem grozījumiem ir jāpaziņo Komisijai pirms to veikšanas, izņemot Regulas Nr. 794/2004 4. panta 1. punktā paredzētos gadījumus, kad paziņošana nav jāveic, un formālas izmeklēšanas procedūras beigās tie var tikt atzīti par nesaderīgiem [ar iekšējo tirgu] vai par tiem var tikt pieņemts "negatīvs lēmums", kas ir pamatots ar Regulas Nr. 659/1999 7. panta 5. punktu.

73 Nepaziņošanas gadījumā šie grozījumi veido nelikumīgu atbalstu un "procedūras attiecībā uz nelikumīgu atbalstu" beigās, kas ir reglamentēta Regulas Nr. 659/1999 III nodaļā, par tiem var tikt pieņemts ne vien "negatīvs lēmums", kā tas ir paredzēts šīs regulas 13. pantā, bet arī "[atbalsta] atgūšanas lēmums" saskaņā ar tās 14. pantu.

74 Visos šajos gadījumos nevis "ikviens grozīts pastāvošs atbalsts", bet saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 1. panta c) punkta nepārprotamo tekstu, kā tas ir atgādināts arī pastāvīgajā judikatūrā, tikai grozījums pats par sevi var tikt kvalificēts kā jauns atbalsts (spriedumi, 2002. gada 30. aprīlis, *Government of Gibraltar*/Komisija, T-195/01 un T-207/01, Krājums, EU:T:2002:111, 109. un 110. punkts, un 2010. gada 16. decembris, Nīderlande un *NOS*/Komisija, T-231/06 un T-237/06, Krājums, EU:T:2010:525, 177. punkts; šajā ziņā skat. arī spriedumu, 2010. gada 20. maijs, *Todaro Nunziatina & C.*, C-138/09, Krājums, EU:C:2010:291, 42.–49. punkts). Savukārt agrāks pasākums, ko varēja īstenot likumīgi, tiek uzskatīts par pastāvošu atbalstu vai pastāvošu atbalsta shēmu (spriedumi, 1994. gada 9. augusts, *Namur-Les assurances du crédit*, C-44/93, Krājums, EU:C:1994:311, 13. punkts, un 1999. gada 17. jūnijs, *Piaggio*, C-295/97, Krājums, EU:C:1999:313, 48. punkts).

75 Izņēmuma kārtā gadījumā, kad grozījums skar pašu pastāvoša atbalsta vai pastāvošas atbalsta shēmas būtību, šis pasākums pilnībā ir pārveidots par jaunu atbalstu vai jaunu atbalsta shēmu. Tomēr par šādu būtisku grozījumu nevar būt runa tad, ja jaunais elements ir skaidri nodalāms no iepriekš pastāvējušā pasākuma (spriedumi, *Government of Gibraltar*/Komisija, minēts 74. punktā, EU:T:2002:111, 111. un 114. punkts, un 2009. gada 25. marts, *Alcoa Trasformazioni*/Komisija, T-332/06, EU:T:2009:79, 128. punkts; šajā ziņā skat. arī apelācijas instances spriedumu, *Alcoa Trasformazioni*/Komisija, minēts 45. punktā, EU:C:2011:497, 111. un 112. punkts) vai ja tas ir tīri formāls vai administratīvs un nevar ietekmēt šī pasākuma saderības ar iekšējo tirgu vērtējumu (spriedums, 2014. gada 20. marts, *Rousse Industry*/Komisija, C-271/13 P, EU:C:2014:175, 31.–38. punkts).

76 No tā izriet, ka Komisijai sniegtajai iespējai par jaunu un attiecīgā gadījumā nelikumīgu atbalstu kvalificēt ne tikai pastāvoša atbalsta grozījumu, bet arī visu pastāvošo atbalstu, uz ko attiecas šis grozījums, būtībā ir izvirzīts nosacījums, ka šai iestādei ir jāpierāda, ka minētais grozījums ietekmē pašu iepriekš pastāvējušā pasākuma būtību. Turklāt gadījumā, ja attiecīgā dalībvalsts administratīvā procesa laikā apgalvo, vai nu ka šis grozījums ir skaidri nodalāms no iepriekš pastāvējušā pasākuma, vai arī ka tam piemīt tīri formāls vai administratīvs raksturs un tas nevar ietekmēt šī pasākuma saderības ar iekšējo tirgu vērtējumu, Komisijai ir jāpamato iemesli, kuru dēļ šie argumenti tai nešķiet pamatoti.

77 Šajā gadījumā šajā ziņā ir jāizdara trīs secinājumi.

78 Vispirms vienīgajos apstrīdētā lēmuma apsvērumos, kas var būt saistīti ar to, vai maksājuma atlikšana ietekmēja pašu pa daļām veicamu maksājumu sistēmas būtību, ir tikai norādīts, ka "Komisija nevar piekrist viedoklim", kuru ir paudušas Itālijas iestādes un saskaņā ar kuru "maksājuma atlikšana ir jāvērtē kā atsevišķs pasākums", jo tas ir "tieši saistīts ar" Padomes iepriekš atļauto atbalstu un "tādējādi nevar tikt uzskatīts par tādu, kam nav nekādas saistības" ar to (38. un 39. apsvērums). Lai gan tas, ka starp maksājuma atlikšanu un pa daļām veicamu maksājumu sistēmu pastāv "tieša saikne" un "saistība", ir neapstrīdams, tas pats par sevi nenozīmē, ka otrais no šiem pasākumiem būtiski groza pirmo.

79 Šis Komisijas vērtējums tika veikts, izskatot atšķirīgu jautājumu, kas attiecas uz to, vai atbalsts, kurš izriet no maksājuma atlikšanas, bija jāvērtē atsevišķi no citiem atbalstiem, ko varēja saņemt piena ražotāji, lai pārbaudītu, vai ir ievērota *de minimis* augšējā robeža, kas ir paredzēta Regulas Nr. 659/1999 3. panta 2. punktā.

80 Visbeidzot pati Komisija iebildumu rakstā (24., 32., 35. un 39. punkts) un atbildē uz repliku (10. punkts) apstiprina, ka tā nevienā brīdī necentās pārbaudīt, vai maksājuma atlikšana būtiski grozīja pa daļām veicamu maksājumu sistēmu un vai, tieši pretēji, tā no tās bija nodalāma, ciktāl tā uzskatīja, ka šim jautājumam "nebija nozīmes" un tas bija "neefektīvs".

81 Šādi rīkojoties, Komisija, kā uz to norāda Itālijas Republika, ir ne vien neievērojusi jēdzienu "jauns atbalsts", pastāvošu atbalsta shēmu pārkvalificējot par jaunu nelikumīgu atbalstu, neizpildot pamatnosacījumus, kas ir paredzēti Regulā Nr. 659/1999 un judikatūrā šajā jautājumā.

82 Tādējādi, kā to norāda Itālijas Republika, tā ir arī nepamatoti likusi no piena ražotājiem, kam ir piemērota maksājuma atlikšana, atgūt ne tikai šo jauno un nelikumīgo atbalstu, bet arī individuālos atbalstus, kuri ir piešķirti saskaņā ar minēto pastāvošo atbalsta shēmu.

83 Neviens no Komisijas izvirzītajiem argumentiem nevar atspēkot šo secinājumu.

84 Tai nav pamata apgalvot, ka tas, ka Itālijas iestādes nav izpildījušas vienu no nosacījumiem, kas bija izvirzīts Padomes paziņojumam par atbilstību, būtībā izraisa pastāvošās atbalsta shēmas, kurai līdz šim bija šis apstiprinājums ar nosacījumiem, "pārkvalificēšanu" par jaunu un nelikumīgu atbalstu.

85 Kā izriet no judikatūras, kas ir atgādināta šī sprieduma 57.–62., 74. un 75. punktā, ja Komisija atklāj, ka nav ievērots lēmums, ar kuru atbalsts vai atbalsta shēma, ievērojot dažus nosacījumus, ir atzīta par saderīgu ar iekšējo tirgu, tā var vai nu lūgt Tiesu šo pienākumu neizpildi konstatēt tieši, vai arī, ja to veido jauna atbalsta piešķiršana, īstenot pilnvaras, kas tai ļauj pārbaudīt pēdējo minēto, ar nosacījumu, ka tiek ievērotas ar to saistītās procesuālās un materiāltiesiskās prasības. Ja Komisija izvēlas īstenot savas pārbaudes pilnvaras, tai principā ir jāveic tikai jaunā atbalsta pārbaude. Tikai tad, ja ir pierādīts, ka ar jauno atbalstu ir grozīta pati pastāvošā atbalsta vai pastāvošās atbalsta shēmas būtība, Komisijai izņēmuma kārtā ir tiesības atzīt, ka viss šis iepriekš pastāvējušais un šādi grozītais pasākums ir nesaderīgs ar iekšējo tirgu, konstatēt, ka tas ir nelikumīgs, ja minētais grozījums turklāt nav ticis tai darīts zināms pirms tā īstenošanas, un līdz ar to likt atcelt vai grozīt šādi grozīto atbalstu vai atbalsta shēmu.

86 Komisijai savukārt nav tiesību uzskatīt, ka tas, ka nav izpildīts kāds nosacījums, kas ir noteikts pastāvošas atbalsta shēmas apstiprināšanas brīdī, *ipso facto* izraisa šī pasākuma "pārkvalificēšanu" par jaunu atbalstu, un vēl jo vairāk nav tiesību šo pēdējo uzskatīt par nelikumīgu *ab initio* un likt to atgūt, it kā runa būtu par nelikumīgi īstenotu atbalstu, nevis par iepriekš atļautu atbalstu.

87 Kā tas ir atgādināts judikatūrā, uz ikvienu pastāvošu atbalstu attiecas lēmums par atļaujas piešķiršanu, kam tas ir bijis pakļauts, izņemot, ja Komisija uzskata, ka tas ir ticis ļaunprātīgi izmantots (skat. spriedumu, 2004. gada 29. aprīlis, Itālija/Komisija, C-298/00 P, Krājums, EU:C:2004:240, 47. punkts un tajā minētā judikatūra) vai ka ar jauno atbalstu ir grozīta pati tā būtība (skat. šī sprieduma 74. un 75. punktu). Izņemot šos divus gadījumus, šāds atbalsts tādējādi ir jāuzskata par likumīgu tikmēr, kamēr Komisija nav konstatējusi tā nesaderību ar iekšējo tirgu (spriedums, 2013. gada 18. jūlijs, *P*, C-6/12, Krājums, EU:C:2013:525, 40. un 41. punkts; šajā ziņā skat. arī spriedumu, 2009. gada 4. marts, *Tirrenia di Navigazione* u.c./Komisija, T-265/04, T-292/04 un T-504/04, EU:T:2009:48, 75. punkts).

88 Lai Komisija – vai izņēmuma kārtā Padome – varētu "atzīt [atbalsta] saderību ar [iekšējo] tirgu", šī iestāde "savā pozitīvajā lēmumā var izvirzīt nosacījumus" un pienākumus, kā tas izriet no paša Regulas Nr. 659/1999 7. panta 4. punkta teksta, kā arī no judikatūras, kas ir taisīta pirms šīs regulas pieņemšanas (spriedumi, *TWD*/Komisija, minēts 61. punktā, EU:T:1995:160, 55. punkts, un *TWD*

/Komisija, minēts 61. punktā, EU:C:1997:241, 25. punkts). Līdz ar to, "ciktāl [Padomes lēmumā] paredzētie nosacījumi" bija ievēroti, "atbalstu, ko Itālijas Republika bija paredzējusi piešķirt tās piena ražotājiem", šī iestāde "uzskatīja par saderīgu" (Padomes lēmuma preambulas 8. apsvērums un apstrīdētā lēmuma preambulas 10. apsvērums). Ņemot vērā šo nosacījumu mērķi, to vēlāka neievērošana var likt Komisijai, izmantojot vienu no dažādajiem procesuālajiem aizsardzības līdzekļiem, kas ir paredzēti LESD un Regulā Nr. 659/1999, vienīgi apšaubīt paziņojumu par saderību ar iekšējo tirgu, kas ir sniegts saistībā ar attiecīgo pasākumu, nevis šī pasākuma kā pastāvoša atbalsta kvalifikāciju, ievērojot izņēmumu, par kuru ir atgādināts šī sprieduma 85. punktā.

89 Turklāt, tā kā pastāvošu atbalstu saskaņā ar LESD 108. panta 1. punktu var likumīgi īstenot, ja Komisija nav konstatējusi tā nesaderību (spriedumi, 1994. gada 15. marts, *Banco Exterior de España*, C-387/92, Krājums, EU:C:1994:100, 20. punkts, un 2012. gada 29. novembris, *Kremikovtzi*, C-262/11, Krājums, EU:C:2012:760, 49. punkts), šis paziņojums par nesaderību var radīt sekas tikai nākotnē (šajā ziņā skat. spriedumus, 1998. gada 15. septembris, *Ryanair*/Komisija, T-140/95, Krājums, EU:T:1998:201, 86. punkts, attiecībā uz tāda lēmuma neievērošanu, ar ko ar nosacījumiem ir apstiprināts atbalsts, kuru ir paredzēts izmaksāt secīgi pa daļām, un 2002. gada 6. marts, *Diputación Foral de Álava* u.c./Komisija, T-127/99, T-129/99 un T-148/99, Krājums, EU:T:2002:59, 172. punkts).

90 Pretējā gadījumā likumīgi īstenota atbalsta shēma un individuāli atbalsti, kas likumīgi ir piešķirti saskaņā ar šo shēmu, pirms attiecīgā dalībvalsts nav izpildījusi savus pienākumus, ar atpakaļejošu spēku tiks uzskatīti par tādiem, kuri veido nelikumīgu un ar iekšējo tirgu nesaderīgu atbalstu. Šāds rezultāts būtu līdzvērtīgs lēmuma, ar ko ir atļauta šo pasākumu īstenošana, atsaukšanai. Kā tas izriet no Regulas Nr. 659/1999 preambulas 10. apsvēruma un 9. panta, šādu sodu likumdevējs ir paredzējis tikai īpašā gadījumā, kad lēmums, kas ir pieņemts saistībā ar valsts atbalsta pārbaudi, ir pamatots ar neprecīzu informāciju.

91 Visbeidzot ir jānorāda, pirmkārt, ka Regula Nr. 659/1999 tika pieņemta, lai nodrošinātu tiesisko noteiktību procesuālajā jomā, it īpaši saistībā ar pastāvoša atbalsta un prettiesiska atbalsta jautājumu izskatīšanu (Regulas Nr. 659/1999 preambulas 3., 4., 11., 14. un 17. apsvērums). Otrkārt, šajā regulā ir paredzēts tiesību normu kopums, kas Komisijai ļauj nodrošināt, ka tiek ievēroti lēmumi, kuri ir pieņemti saistībā ar valsts atbalsta pārbaudi, un rīkoties tādā gadījumā, ar kādu tā sastapās šajā lietā, kā arī veikt visus vajadzīgos juridiskos pasākumus (skat. šī sprieduma 57., 64., 66., 67. un 69.–75. pantu). Šajā kontekstā, ja atzītu teoriju, ko Komisija ir izvirzījusi šajā lietā, tai būtu ļauts apiet procedūras, kuras likumdevējs ir ieviesis, lai, ievērojot tiesiskās noteiktības principu, nodrošinātu valsts atbalsta pārbaudes efektivitāti.

92 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, šis pamats ir jāapmierina.

93 Tādējādi, pirmkārt, ir jānoraida Itālijas Republikas galvenie prasījumi un, otrkārt, jāapmierina pakārtotie prasījumi, atceļot apstrīdētā lēmuma 1. panta 2. punktu, kā arī tā 2.–4. pantu, ciktāl tie attiecas, pirmkārt, uz 1. panta 2. punktā paredzēto atbalsta shēmu un, otrkārt, uz individuālajiem atbalstiem, kas ir piešķirti atbilstoši šai shēmai.

Par tiesāšanās izdevumiem

94 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā abiem lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji nelabvēlīgs, tie savus tiesāšanās izdevumus sedz paši.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta)

nospriež:

1) Komisijas 2013. gada 17. jūlija Lēmuma 2013/665/ES par valsts atbalstu SA.33726 (11/C) (ex SA.33726 (11/NN)), ko piešķīrusi Itālija (piena nodevas maksājuma atlikšana Itālijā), 1. panta 2. punktu atcelt;

2) šī lēmuma 2.–4. pantu atcelt, ciktāl tie attiecas, pirmkārt, uz tā 1. panta 2. punktā paredzēto atbalsta shēmu un, otrkārt, individuālajiem atbalstiem, kas ir piešķirti atbilstoši šai atbalsta shēmai;

3) prasību pārējā daļā noraidīt;

4) Itālijas Republika un Eiropas Komisija savus tiesāšanās izdevumus sedz pašas.

Papasavvas Forwood Bieliūnas

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2015. gada 24. jūnijā.

[Paraksti]